

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

52 213 01 Mozgóképgyártó

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 50%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000025/2017 – 5520 számon kiadom.

Jóváhagyta:

MÁSOLAT
Az eredeti okirattal mindenben
meg egyező hiteles másolat.

Borosán Beáta
Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017 03. 24-től

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelménymodulok témaköreit tartalmazzák.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-24-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

- 1. Egy külföldi kisváros temploma előtti téren játszódó kosztümös, sokszereplős, daruról rögzített, történelmi filmjelenet felvételének előkészítéseként forduljon a terület használatára vonatkozó angol nyelvű kérelemmel a helyi polgármesteri hivatalhoz! A kérelem benyújtásával válaszolja meg illetékes ügyintéző konkrét kérdéseit, akit a vizsgabizottság egyik tagja megismerés!**

A tételhez használható segédeszköz:

- számítógép szövegszerkesztővel

- 2. Egy tíz éve elhunyt szobrászművész kertjében szeretnének fölvenni egy olyan játékfilmes jelenetet, amelynek párhuzamait, ellentéteit a kertben felállított szobrok segítségével kívánják érzékeltetni. A magánterület használatán túlmenően ez milyen engedélyeztetési, anyagi és további terheket ró a produkcóra?**

- 3. Kisvárosi reggel. A főutcán egy hölgy közeledik. Megáll a virágüzlet előtt. Kulccsal kinyitja a bejárati ajtót, és belép az üzletbe. Bentről lekapcsolja a cégtábla világítását, majd öntözni kezdi és igazgatja a kirakatban lévő virágokat.**

Milyen képkivágásokban, milyen nézőpontokból és mettől meddig tartó képsorokban dolgozná föl ezt a jelenetet és miért éppen így?

- 4. A külső helyszínre igyekvő stáb egyik gépkocsiját koccanásos baleset éri, melynek során az első ülésen ülő utas komolyabb sérülést szenved. Mit tesz ilyen helyzetben? Milyen jogkövetkezményei lehetnek egy esetleges maradandó sérülésnek a produkcóra nézve?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 5. A mellékelt technikai forgatókönyv-részletből készítse el a diszpóskönyv megfelelő részét!**

A tételhez használható segédeszköz:

- egy technikai forgatókönyv megadott részlete

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 6. Bejelentett és engedélyezett tüntetés zajlik a főváros egyik jelentős közterén. Ön a tüntetők között áll, és közeli felvételeket készít róluk. Az érintettek tiltakoznak ez ellen. Mit tesz ilyen helyzetben, ha megbízója mégis ragaszkodik az ilyen típusú felvételekhez?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 7. Jelenetünk szereplője szokása szerint kora reggel a Margitszigeten fut. Kísérhetné svenkkel, kocsizással és daruzással is. Dolgozzon ki példákat arra, hogy mikor melyik eszköz igénybevétele lenne helyénvaló!**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 8. Riportalanyunk egy ablak előtt ül. Az operatőr azt is szeretné láttatni, ami odakint, a háttérben történik. Világosítóként milyen elrendezéssel igyekezne megfelelni ennek a szakmai elvárásnak?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 9. Helyszíni hangfelvételnél készülhet hasznos hang vagy vezérhang. Mikor melyiket célszerű alkalmazni és miért?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 10. Milyen összetevői lehetnek a filmhangnak? A képpel való párosításuknak melyek a bevett szabályai?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

11. Miért, hogyan és milyen szabályok alapján kell egy dialógszinkron-felvétel előtt tekercekre bontani a filmeket?

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

12. Mi a munkamenete és a magyarázata annak, hogy a végtermékként filmszalagra szánt művek utómunkáját manapság szinte kizárólag digitális technológiák alkalmazásával végzik el?

- 13. Induló tévésorozat nyitó epizódjának forgatását megelőző héten konzultálva erről stábja tagjaival, így Önnel is - csapatépítő tréning első lépéseként filmklubszerű beszélgetést tervez a rendező. Szakképesítésének figyelembevételével milyen idevágó cselekményű nagyfilmet ajánlana a tervezett foglalkozáshoz a világ filmművészetének történetéből? Milyet a magyar filmtörténet alkotásaiból? Ön vezetheti a vetítés utáni beszélgetést: hogyan érvényesítené mozgóképgyártói szempontjait a látottakkal kapcsolatban a stábszellem dinamizálása, egyben szűkebb szakterületének a mozgóképkészítéskor végzett feladatai szem előtt tartásával?**

- 14. Mitől függ egy mozgóképen megszólaló szereplő beszédhangjának magassága? Befolyásolható-e hangerő-szabályozóval a hangos vagy a halk beszéd? A befogadó hogyan érzékeli, miképpen éli meg azt, amikor lehalkítanak egy nagyon hangos felvételt? Ez lehet: beszédhang, kutyaugatás, utcazaj, más hang.**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 15. Vizsgafilmje témájául egy végzős egyetemi hallgató a stáb munkával kapcsolatos problémákat választotta. A forgatókönyv mozgóképgyártója több jelenetében is összeütközésbe kerül közvetlen kollegáival, feszültté téve ezzel a forgatókönyv szerinti filmkészítés légkörét. Mi lehet a sorozatos, kemény viták oka? Szaktanácsát várva a rendező Önt kérdezi, aki mozgóképgyártó. Mit javasol neki, milyen problémamegoldó magatartási módok kerüljenek bele az irodalmi forgatókönyvbe?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 16. Ismertesse, elemezze az informatív és az értelmező, értelmeztető képkivágások fajtáit! Játékfilmek és televíziós műsorok vonatkozásában mik a különbségek és mik a megfelelések mozgóképi plánozáskor? Mit tud Kulesov filmtörténeti értékű filmnyelvi kísérleteiről? Említsen meg egy Kulesov rendezte játékfilmet s beszéljen képi világáról!**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 17. A mozgóképgyártói tevékenység szépségéről, örömelehetőségeiről kívánja tájékoztatni leendő nézőit egy televíziós interjúfilm. Természetesen szóba jöhet e feladatkör árnyoldala is, mindezekről konzultál Önnel a műsorszerkesztő. Megkéri, hogy olyan munkafázisokat, kollegiális csoportélményeket is említsen meg, amelyekben kifejeződnek a mozgóképgyártói feladatok leginkább jellemzőbb vonásai, hangsúlyozva a szakmunka lényegét, elhelyezve azokat a gyártás egészében a személyes vonatkozás nézőpontjából. Interjúalanyként miket fog elmondani, ajánlani a műsorszerkesztőnek?**

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

- 18. Hogyan választja meg a rendezővel, a producerrel a mozgóképi utómunkálat technológiáját és mire kell vigyáznia, hogy a végtermék bemutatásakor ne keletkezzenek zavarok?**

19. Kollegáinak jelenlétében azt mondja Önnek közvetlen vezetője, hogy nincs megelégedve mozgóképkészítői tevékenységével. Súlyos kudarcnak éli meg ezt, mert főnöke elmarasztalása igazságtalan. Hogyan reagálhat ilyenkor? Képesnek érzi-e önmagát arra, hogy érdemben védje meg igazát? Ha igen, milyen módon, és várhatóan milyen hatásokkal?

Milyennek látja a televíziós, valamint a filmes szakmában működő alá- és fölérendeltségi viszonyokat? Helyezze el a vezetők és beosztottak hierarchiájában saját szakterületét, feladatkörét, és minősítse saját státuszát!

20. Problémák sora nehezítette meg egy játékfilm felvételeit. Az utolsó forgatási napon már a három statiszta, két színész, hasonlóan a stábhoz eléggé elfáradt. Pénteken, éjszaka, havas külsőben rögzülnek az utolsó képsorok. A megvilágítás forrása egy dízelaggregátor meghibásodott. Kértek és kaptak segítséget, két elektromos szakember, áramfejlesztővel érkezett meg Kecskemétről. A fények átmeneti hiánya miatt, a tervezett fájront (munkaidő vége) körülbelül egy órát késhet. „Forgassunk tovább!” — mondja a rendező. Néhányan máris zúgolódnak ezért. Mit gondol Ön, elfogadható a rendező javaslata? Indokolja meg – az igen vagy a nem – válaszát!

21. A mozgóképek világában megjelent digitális technika beleszól, illetve meghatározza a mozgóképgyártó munkáját is. Az Ön feladatainak mely fázisait érintette, befolyásolja leginkább az analógról való átállás? Hogyan?

Hogyan minősíti személyközi szakmai kommunikációjának, munkatársaival zajló kapcsolatának a – jelenlegi korszerű technika okozta – módosulását?

22. Mit tud a Dolby Digital szisztémájú mozgóképi hang technikai és élménykiváltó lehetőségeiről? Dramaturgiai szempontból értelmezze az *Apokalipszis most* című filmnek a vietnami dzsungelben játszódó egyik jelenetét, különös tekintettel a térbeli hang(zás)okra, hangtervezői megoldásokra!

Milyen hanghatással, milyen filmképekhez képest hogyan kelthető feszültség, miképpen ébreszthető félelemérzés a nézőben?

A tételhez használható segédeszköz:

- Az *Apokalipszis most* (Francis Ford Coppola, 1979) című játékfilm képhordozón
- Lejátszására alkalmas eszköz

- 23. Stábjának külső helyszíneken és a stúdióban, vágószobában tevékenykedő tagjait konfliktuskezelő tréningre hívja meg egy kezdő tévérendező. Szakpszichológus vezeti a foglalkozásokat. Az Ön közvetlen vezetője tartózkodni akar a tréningen való aktív részvételtől. Mozgóképgyártóként – ha meggyőződése Önnek, hogy jó hatású lehet egy efféle foglalkozás – milyen érvekkel próbálná meggyőzni főnökét, hogy mégiscsak vegyen részt a tervezett gyakorlaton? Az ilyen típusú csoportos foglalkozásnak milyen munkameneti haszna lehet a produkció gyártási-, forgatási-, valamint utómunkáit illetően? Melyik fázisaiban, hogyan? Mit nyújthat egy mozgóképgyártónak a konfliktuskezelő tréning?**

- 24. Játékfilmjének rendezője ahhoz ragaszkodik, hogy – a forgatókönyvbe írt – szénbányában játszódó jelenetek eredeti helyszínen készüljenek, ezért itthon, az Oroszlány közelében működő szénbányához kell áttelepülnie a stábnak. Hogyan kell meg szervezni a szükséges terepszemlét? Ilyenkor milyen speciális, mozgóképgyártói feladatokra számíthat?**

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Egy külföldi kisváros temploma előtti téren játszó kosztümös, sokszereplős, daruról rögzített, történelmi filmjelenet felvételének előkészítéseként forduljon a terület használatára vonatkozó angol nyelvű kérelemmel a helyi polgármesteri hivatalhoz! A kérelem benyújtásával válaszolja meg illetékes ügyintéző konkrét kérdéseit, akit a vizsgabizottság egyik tagja megszemélyesít!**

A tételhez használható segédeszköz:

- számítógép szövegszerkesztővel

Kulcsszavak, fogalmak:

- közterületen történő forgatás szakmai összetevői
- közterületen történő forgatás jogi, anyagi feltételei
- tömör, félreérthetetlen fogalmazás angolul írásban
- az udvariassági formulák korrekt használata
- egyszerűbb szakmai kérdések megválaszolása angolul

- 2. Egy tíz éve elhunyt szobrászművész kertjében szeretnének fölvenni egy olyan játékfilmes jelenetet, amelynek párhuzamait, ellentéteit a kertben felállított szobrok segítségével kívánják érzékeltetni. A magánterület használatán túlmenően ez milyen engedélyeztetési, anyagi és további terheket ró a produkcóra?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- magánterületen történő forgatás jogi, anyagi feltételei
- a szerzői jog személyiségi és vagyoni jogosítványai
- szerzői jogi oltalom alatt álló alkotások felhasználásának feltételei
- felelősségbiztosítás

3. Kisvárosi reggel. A főutcán egy hölgy közeledik. Megáll a virágüzlet előtt. Kulccsal kinyitja a bejárati ajtót, és belép az üzletbe. Bentről lekapcsolja a cégtábla világítását, majd öntözni kezdi és igazgatja a kirakatban lévő virágokat.

Milyen képkivágásokban, milyen nézőpontokból és mettől meddig tartó képsorokban dolgozná föl ezt a jelenetet és miért éppen így?

Kulcsszavak, fogalmak:

- jelenetek képsorokra bontása
- szomszédos képsorok összeilleszthetőségének feltételei (tengelyszabály, fényblikk, plánváltás stb.)
- a feldolgozásnak a korrekt, leíró ábrázoláson túlmutató elemei
- a jelenethez társítható hangi összetevők
- javasolt felvételi sorrend

- 4. A külső helyszínre igyekvő stáb egyik gépkocsiját koccanásos baleset éri, melynek során az első ülésen ülő utas komolyabb sérülést szenved. Mit tesz ilyen helyzetben? Milyen jogkövetkezményei lehetnek egy esetleges maradandó sérülésnek a produkcóra nézve?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- munkabalesetek
- a munkaszerződés és a vállalkozási szerződés munkabiztonságra, felelősségre vonatkozó előírásai
- a produkcó által köthető biztosítások
- elsősegély, illetve segítségkérés sérüléssel balesetknél
- munkabalesetekhez, rendkívüli eseményekhez kapcsolódó adminisztrációs teendők

Szakképesítés: 52 213 01 Mozgóképgyártó

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

5. A mellékelt technikai forgatókönyv-részletből készítse el a diszpóskönyv megfelelő részét!

A tételhez használható segédeszköz:

- egy technikai forgatókönyv megadott részlete

Kulcsszavak, fogalmak:

- a technikai forgatókönyv felépítése, gondolkodásmódja
- a diszpóskönyv felépítése, gondolkodásmódja
- gyakorlatias feladatértelmezés, körültekintő, precíz tervekészítés
- a diszpóskönyvben feltüntetett és a tényleges felvételi feltételek lehetséges eltérései és a különbség jogos indokai

- 6. Bejelentett és engedélyezett tüntetés zajlik a főváros egyik jelentős közterén. Ön a tüntetők között áll, és közeli felvételeket készít róluk. Az érintettek tiltakoznak ez ellen. Mit tesz ilyen helyzetben, ha megbízója mégis ragaszkodik az ilyen típusú felvételekhez?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- az arcmáshoz való jog a Ptk. alapján (nyilvános helyen látható felvételkészítés mellett, illetve ettől eltérő körülmények között)
- közszereplés (a közszereplők - nem egyértelmű - köre, a közszereplésre vonatkozó - eltérő - szabályok, a sajtó mint a nyilvánosság intézménye)
- konfliktushelyzet kezelése
- személyi és vagyonbiztonság konfliktushelyzetben

- 7. Jelenetünk szereplője szokása szerint kora reggel a Margitszigeten fut. Kísérhetné svenkkel, kocsizással és daruzással is. Dolgozzon ki példákat arra, hogy mikor melyik eszköz igénybevétele lenne helyénvaló!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a gépmozgások típusai
- gépmozgások alkalmazásának lehetőségei és indokoltsága
- kísérés gépmozgásokkal
- a gépmozgások mint kifejezőeszközök (a jelenség korrekt leírása, illetve átlényegítése)

- 8. Riportalanyunk egy ablak előtt ül. Az operatőr azt is szeretné láttatni, ami odakint, a háttérben történik. Világosítóként milyen elrendezéssel igyekezne megfelelni ennek a szakmai elvárásnak?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a felvevőeszközök átfogása
- a kontrasztosság csökkentése derítéssel
- a színhőmérsékletek összehangolása
- szűrők, fóliák alkalmazása (lámpák előtt, illetve ablakon)

9. Helyszíni hangfelvételnél készülhet hasznos hang vagy vezérhang. Mikor melyiket célszerű alkalmazni és miért?

Kulcsszavak, fogalmak:

- az élő hangfelvétel előnyei és hátrányai (hitelesebb, kiszolgáltatottabb a hanghiány miatt, utólag nehezebben javítható)
- az utólagos hangosítás előnyei és hátrányai (veszít a hitelességéből, viszont javíthatóbb, kézben tarthatóbb, jobban alakítható)
- utólagos szinkronizálási kényszerhelyzetek (idegen nyelvű és amatőr szereplők esetén)
- utólagos szinkronizálással új "személyiségeket" lehet teremteni

10. Milyen összetevői lehetnek a filmhangnak? A képpel való párosításuknak melyek a bevett szabályai?

Kulcsszavak, fogalmak:

- zörejek, zajok, atmoszférák
- zene
- dialóg (rejtett dialógus)
- a beszélő film nagykorúvá válása
- a zenére vágás alapmegoldásai
- a zörejvilág és a dialóg szinkronba illesztése és az aláhúzásos szerkesztésmód

11. Miért, hogyan és milyen szabályok alapján kell egy dialógszinkron-felvétel előtt tekercsekre bontani a filmeket?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a tekercs könnyen ismételtően rövid, ám interpretálás, szerepformálás szempontjából összefüggő egység, amelyre épül a szinkronizálás munkaszervezése
- különböző színhelyek kerüljenek más-más tekercsekbe
- az úgynevezett B-sáv szerepe, jelölése (pl. telefon- vagy rádióhangoknál)
- tekercsek, kivágások jelölése a szövegkönyvben
- a kivágások előnyei

12. Mi a munkamenete és a magyarázata annak, hogy a végtermékként filmszalagra szánt művek utómunkáját manapság szinte kizárólag digitális technológiák alkalmazásával végzik el?

Kulcsszavak, fogalmak:

- ha a kiinduló anyag az exponált előhívott filmnegatív, akkor a digitális átírást nemcsak *time code*-okkal, hanem lábszámokkal is társítják a negatívágás érdekében
- egyre gyakrabban már az eredeti felvétel is digitálisan készül
- a digitális mozik terjedésével a digitális kópiák hamarosan kiszorítják a filmszalagosakat
- a digitális technológia a hasonló műveleteknél olcsóbb, mint a filmszalagos, és annál jóval több utólagos korrekciót, beavatkozási lehetőséget kínál

13. Induló tévésorozat nyitó epizódjának forgatását megelőző héten konzultálva erről stábja tagjaival, így Önnel is - csapatépítő tréning első lépéseként filmklubszerű beszélgetést tervez a rendező. Szakképesítésének figyelembevételével milyen idevágó cselekményű nagyfilm ajánlana a tervezett foglalkozáshoz a világ filmművészetének történetéből? Milyet a magyar filmtörténet alkotásaiból? Ön vezetheti a vetítés utáni beszélgetést: hogyan érvényesítené mozgóképgyártói szempontjait a látottakkal kapcsolatban a stábszellem dinamizálása, egyben szűkebb szakterületének a mozgóképkészítéskor végzett feladatai szem előtt tartásával?

Kulcsszavak, fogalmak:

- kohézió ismert, filmtörténeti értékű cselekményben
- azonosulás a feladat fontosságával
- csoportbeli és személyközi kommunikáció
- érvek függvényében: megértés, meggyőzés, meggyőződés
- beszélgetés és/vagy polémia
- felmerült kételyek érdemi kezelése, elosztatása
- a forgatócsoport feladatkörei, a köztük kialakítható munkamegosztás, együttműködés

- 14. Mitől függ egy mozgóképen megszólaló szereplő beszédhangjának magassága? Befolyásolható-e hangerő-szabályozóval a hangos vagy a halk beszéd? A befogadó hogyan érzékeli, miképpen éli meg azt, amikor lehalkítanak egy nagyon hangos felvételt? Ez lehet: beszédhang, kutyaugatás, utcazaj, más hang.**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a beszélő hangszíne, orgánuma, hangmagassága
- a beszéd dinamikája
- hangerő-szabályozás
- hangfelvételi anyagok kezelése
- hangfelvételek kivezérlése
- befogadói akusztikus élmény újratemtése

15. Vizsgafilmje témájául egy végzős egyetemi hallgató a stáb munkával kapcsolatos problémákat választotta. A forgatókönyv mozgóképgyártója több jelenetében is összeütközésbe kerül közvetlen kollegáival, feszültté téve ezzel a forgatókönyv szerinti filmkészítés légkörét. Mi lehet a sorozatos, kemény viták oka? Szaktanácsát várva a rendező Önt kérdezi, aki mozgóképgyártó. Mit javasol neki, milyen problémamegoldó magatartási módok kerüljenek bele az irodalmi forgatókönyvbe?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a stábtagek által ellátható és ellátandó feladatok
- egyes munkafeladatok kapcsolódása más munkafázisokhoz
- a stábtagek kapcsolatrendszere a stáb más tagjaival, munkacsoportjaival
- viselkedési stratégiák szakmai összeütközésekkor
- problémamegoldó reakciók esélyei
- konfliktusfajták minősítése
- válaszreakció(k) frusztráció(k)ra

16. Ismertesse, elemezze az informatív és az értelmező, értelmeztető képkivágások fajtáit! Játékfilmek és televíziós műsorok vonatkozásában mik a különbségek és mik a megfelelések mozgóképi plánozaskor? Mit tud Kulesov filmtörténeti értékű filmnyelvi kísérleteiről? Említsen meg egy Kulesov rendezte játékfilmet s beszéljen képi világáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- megszokott képkivágások riportszerű, illetve beszélgetős tévéműsorokban
- premier és totál plánok játékfilmekben és televíziós műsorokban
- jelenetek rutinszerű képsorokra bontása (megalapozó beállítás, közelebb képkivágások, vágóképek - tekintetbe véve a tengelyugrás tilalmát és a megfelelő plánkülönbség elvét)
- Mozzugin és Kulesov montázkísérlete
- Kulesov felfedező képkapcsolásainak, vágáskonceptiójának időszerűsége

17. A mozgóképgyártói tevékenység szépségéről, örömléhetőségeiről kívánja tájékoztatni leendő nézőit egy televíziós interjúfilm. Természetesen szóba jöhet e feladatkör árnyoldala is, mindezekről konzultál Önnel a műsorszerkesztő. Megkéri, hogy olyan munkafázisokat, kollegiális csoportélményeket is említsen meg, amelyekben kifejeződnek a mozgóképgyártói feladatok leginkább jellemzőbb vonásai, hangsúlyozva a szakmunka lényegét, elhelyezve azokat a gyártás egészében a személyes vonatkozás nézőpontjából. Interjúalanyként miket fog elmondani, ajánlani a műsorszerkesztőnek?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a stáb felépítése, működése
- együttműködés és rivalizálás a forgatócsoportban
- személyközi kommunikáció, önkontroll
- induló/működő produkció jellegének felmérése
- forgatási feladatok szervezése, szakmai csapat irányítása
- gyártáskor jelentkező konfliktusok kezelése
- együttműködés a többiekkel, esetleg külső partnerekkel

18. Hogyan választja meg a rendezővel, a producerrel a mozgóképi utómunkálat technológiáját és mire kell vigyáznia, hogy a végtermék bemutatásakor ne keletkezzenek zavarok?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a végtermék (adásanyag) elvárt formája
- a felvételkedészítéshez használt technológia és hordozó
- a filmről is digitális munkakópia készül; ennek, illetve a digitálisan rögzített anyagnak az editáló számítógépbe történő bevitele
- non-lineáris montírozás (esetleges korrekciókat, utómunka-trükköket is beleértve)
- keverés
- digitális kópia kiírása, illetve a vágáslista és a kevert hang alapján a filmkópia elkészítése

19. Kollegáinak jelenlétében azt mondja Önnek közvetlen vezetője, hogy nincs megelégedve mozgóképkészítői tevékenységével. Súlyos kudarcnak éli meg ezt, mert főnöke elmarasztalása igazságtalan. Hogyan reagálhat ilyenkor? Képesnek érzi-e önmagát arra, hogy érdemben védje meg igazát? Ha igen, milyen módon, és várhatóan milyen hatásokkal?

Milyennek látja a televíziós, valamint a filmes szakmában működő alá- és fölérendeltségi viszonyokat? Helyezze el a vezetők és beosztottak hierarchiájában saját szakterületét, feladatkörét, és minősítse saját státuszát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szerepkörök, alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyok a stábben
- a vizsgázó szerepköre, kapcsolódása a stáb munkacsoportjaihoz
- konfliktus és frusztráció
- vezetői elfogultság hátulütői
- interperszonális kapcsolatok
- Én-funkciók, Én-védő lelki folyamatok
- tények kontra vélemények
- meggyőzés, érvelés, hit

20. Problémák sora nehezítette meg egy játékfilm felvételeit. Az utolsó forgatási napon már a három statiszta, két színész, hasonlóan a stábhoz eléggé elfáradt. Pénteken, éjszaka, havas külsőben rögzülnek az utolsó képsorok. A megvilágítás forrása egy dízelaggregátor meghibásodott. Kértek és kaptak segítséget, két elektromos szakember, áramfejlesztővel érkezett meg Kecskemétről. A fények átmeneti hiánya miatt, a tervezett fájront (munkaidő vége) körülbelül egy órát késhe. „Forgassunk tovább!” — mondja a rendező. Néhányan máris zúgolódnak ezért. Mit gondol Ön, elfogadható a rendező javaslata? Indokolja meg – az igen vagy a nem – válaszát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- félbeszakadt/megismételt forgatási nap(ok) anyagi vonzatai
- munkajogi szabályok figyelembevétele, gyakorlati alkalmazása
- túlmunka elrendelésének feltételei, következményei
- a stáb szervezete, utasítási rendje
- személyközi és csoportbeli konfliktusok kezelése

21. A mozgókép világában megjelent digitális technika beleszólt, illetve meghatározza a mozgóképgyártó munkáját is. Az Ön feladatainak mely fázisait érintette, befolyásolja leginkább az analógról való átállás? Hogyan?

Hogyan minősíti személyközi szakmai kommunikációjának, munkatársaival zajló kapcsolatának a – jelenlegi korszerű technika okozta – módosulását?

Kulcsszavak, fogalmak:

- az új technológia megismerése elméletben és gyakorlatban
- analóg munkafázisok vs. digitális feladatok, munkamenet
- a digitális technika hatása az eszköz- és emberigényre
- a digitális technika által kínált egyidejű kontroll lehetősége
- digitális, illetve kombinált utómunka
- csoportkommunikáció felvételi helyzetekben (stábon belül és külső közreműködőkkel)

22. Mit tud a Dolby Digital szisztémájú mozgóképi hang technikai és élménykiváltó lehetőségeiről? Dramaturgiai szempontból értelmezze az *Apokalipszis most* című filmnek a vietnami dzsungelben játszódó egyik jelenetét, különös tekintettel a térbeli hang(zás)okra, hangtervezői megoldásokra!

Milyen hanghatással, milyen filmképekhez képest hogyan kelthető feszültség, miképpen ébreszthető félelemérzés a nézőben?

A tételhez használható segédeszköz:

- Az *Apokalipszis most* (Francis Ford Coppola, 1979) című játékfilm képhordozón
- Lejátszására alkalmas eszköz

Kulcsszavak, fogalmak:

- a mozgóképi hang formanyelve
- a forgatócsoport kapcsolata a hangmérnökkel
- a sound design és lehetőségei
- a 3+1-es (mono), valamint az 5+1-es (sztereó) akusztikus térbeliség (mélyhangeffekttel)
- extended rendszerű (kiterjesztett) surround megoldások (6.1 és 7.1)
- hangkép sztereóban és monóban
- hangélmény a moziban és a házimoziban

23. Stábjának külső helyszíneken és a stúdióban, vágószobában tevékenykedő tagjait konfliktuskezelő tréningre hívja meg egy kezdő tévérendező. Szakpszichológus vezeti a foglalkozásokat. Az Ön közvetlen vezetője tartózkodni akar a tréningen való aktív részvételtől. Mozgóképgyártóként – ha meggyőződése Önnek, hogy jó hatású lehet egy efféle foglalkozás – milyen érvekkel próbálná meggyőzni főnökét, hogy mégiscsak vegyen részt a tervezett gyakorlaton? Az ilyen típusú csoportos foglalkozásnak milyen munkameneti haszna lehet a produkció gyártási-, forgatási-, valamint utómunkáit illetően? Melyik fázisaiban, hogyan? Mit nyújthat egy mozgóképgyártónak a konfliktuskezelő tréning?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a stáb felépítése, alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyai
- a konfliktus természete; jellegzetes válaszreakciók típusos konfliktusokra
- empátia és identifikáció
- elszenvedett, eltúrt „gyűrődések” kisimítása
- a Mérei Ferenc-féle csoporttöbbség
- szakmai és emberi, munkatársi hitelesség
- érvelés, meggyőzés, vitakészség

24. Játékfilmjének rendezője ahhoz ragaszkodik, hogy – a forgatókönyvbe írt – szénbányában játszódó jelenetek eredeti helyszínen készüljenek, ezért itthon, az Oroszlány közelében működő szénbányához kell áttelepülnie a stábnak. Hogyan kell meg szervezni a szükséges terepszemlét? Ilyenkor milyen speciális, mozgóképgyártói feladatokra számíthat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a terepszemlét megelőző feladatok
- a terepszemle szokásos résztvevői, hatáskörök
- a felvételek elkészítésével kapcsolatos teendők felmérése a terepszemlén
- a filmgyártási, valamint a tv-gyártási koordináló és tervező munkák
- személyi- és vagyonbiztonság
- munkavédelem mozgóképfelvételeknél

